

Grant Thornton

Ֆինանսական հաշվետվություններ և անկախ
աուդիտորի եզրակացություն

«ՆՈՐ ՀՈՐԻԶՈՆ» ունիվերսալ վարկային
կազմակերպություն սահմանափակ
պատասխանատվությամբ ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2012թ.

Հիմնականում հաշվետվությունները
31 դեկտեմբերի 2012թ.

Grant Thornton

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ

ՀՀ, ք. Երևան 0012
Վաղարշյան 8/1

Հ. + 374 10 260 964

Ֆ. + 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC

8/1 Vagharshyan str.
0012 Yerevan, Armenia

T + 374 10 260 964

F + 374 10 260 961

www.grantthornton.am

«ՆՈՐ ՀՈՐԻԶՈՆ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության բաժնետիրոջը.

Մեր կողմից իրականացվել է «ՆՈՐ ՀՈՐԻԶՈՆ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության (այսուհետ՝ «Ընկերություն») ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և այլ ծանոթագրություններ:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Աուդիտորի պատասխանատվություն

Մենք պատասխանատու ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան մեր կողմից իրականացված աուդիտի հիման վրա նշված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր արտահայտած կարծիքի համար: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է աուդիտը պլանավորել և անցկացնել՝ ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ ողջամիտ երաշխիքներ ձեռք բերելու նպատակով:

Առողիտորական աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում ու համապատասխան ծանոթագրություններում արտացոլված տվյալները հիմնավորող փաստերի ձեռքբերման նպատակով մշակված ընթացակարգեր, որոնց ընտրությունը կախված է խարդախությունների և սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում էական խեղաթյուրումների ռիսկերի առկայության վերաբերյալ առողիտորական գնահատումներից: Ռիսկերի գնահատումները կատարելիս՝ առողիտորը մշակում է համապատասխան ընթացակարգեր ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության գնահատման, այլ ոչ թե ընկերության ողջ ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք կազմելու համար: Առողիտորական աշխատանքները ներառում են նաև կիրառված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների և ղեկավարության կողմից կատարված գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ համապատասխան առողիտորական ապացույցներ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

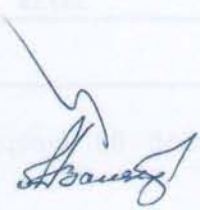
Կարծիք

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են «ՆՈՐ ՀՈՐԻԶՈՆ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության՝ 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների:

Գազիկ Գյուլբուդաղյան
Տնօրեն-բաժնետեր

Արմեն Վանյան
Առողիտոր

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ
7 մայիսի, 2013թ.
ք. Երևան

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Տոկոսային և մանանտիպ եկամուտներ	6	452,914	417,076
Տոկոսային և մանանտիպ ծախսեր	6	(151,508)	(136,807)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		301,406	280,269
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	-	82
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(4,238)	(2,866)
Զուտ կոմիսիոն և այլ ծախսեր		(4,238)	(2,784)
Այլ եկամուտներ	8	7,195	3,572
Զուտ առևտրային կորուստներ		(844)	-
Վարկային կորուստների արժեզրկման (ծախս)/հակադարձում	14,16	(17,582)	2,469
Անձնակազմի գծով ծախսեր	9	(137,731)	(118,704)
Այլ ծախսեր	10	(80,098)	(74,373)
Շահույթ մինչև հարկում		68,108	90,449
Շահութահարկի գծով ծախս	11	(15,962)	(19,706)
Տարվա շահույթ		52,146	70,743
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		52,146	70,743

7-ից 41 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	19,829	37,431
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13	129,754	119,371
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	14	2,240,499	1,932,881
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	15	78,137	85,567
Հետաձգված հարկային ակտիվ	11	7,313	75
Այլ ակտիվներ	16	12,807	10,813
Ընդամենը՝ ակտիվներ		2,488,339	2,186,138
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Պարտավորություններ			
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ	17	1,053,819	846,030
Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ	18	694,157	823,152
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		9,425	10,932
Այլ պարտավորություններ	19	11,594	3,355
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		1,768,995	1,683,469
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	20	560,000	395,471
Զբաղիչված շահույթ		159,344	107,198
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		719,344	502,669
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		2,488,339	2,186,138

Ֆինանսական հաշվետվությունները, ներկայացված 3-ից 41 էջերում հաստատվել են
Ընկերության ղեկավարության կողմից 2013թ. մայիսի 7-ին և ստորագրվել են Ընկերության
գործադիր տնօրենի և գլխավոր հաշվապահի կողմից:

7-ից 41 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական
հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Խորեն Քերոբյան
Գործադիր տնօրեն

Մոնիկա Խաչատրյան
Գլխավոր հաշվապահ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Կանոնադրական կապիտալ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
2011թ. հունվար 1-ի դրությամբ	395,471	36,455	431,926
Տարվա շահույթ	-	70,743	70,743
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	70,743	70,743
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	395,471	107,198	502,669
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	164,529	-	164,529
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	164,529	-	164,529
Տարվա շահույթ	-	52,146	52,146
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	52,146	52,146
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	560,000	159,344	719,344

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ստացվելիք տոկոսներ	447,686	403,199
Վճարվելիք տոկոսներ	(149,210)	(129,813)
Ձուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	(4,238)	(2,784)
Այլ եկամուտ	7,195	3,572
Ընդհանուր վարչական ծախսերի վճարում	(187,750)	(171,498)
	113,683	102,676
(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(297,402)	(354,522)
Այլ ակտիվներ	(1,878)	2,851
Այլ պարտավորություններ	6,176	-
Ձուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը	(179,421)	(248,995)
Վճարված շահութահարկ	(24,707)	(13,504)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(204,128)	(262,499)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(1,529)	(106,528)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների առք	(5,762)	(5,808)
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(7,291)	(112,336)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ստացված փոխառություններ	24,411	358,098
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	164,529	-
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	188,940	358,098
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ նվազում	(22,479)	(16,737)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	37,431	51,975
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	4,877	2,193
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ծանոթ. 12)	19,829	37,431

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ՆՈՐ ԶՈՐԻԶՈՆ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն ՍՊԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) ստեղծվել է 2006 թվականին և հանդիսանում է սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Ընկերությունը գրանցվել է 28 մարտի 2006 թվականին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N21 արտոնագրային համարով և վերահսկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Ընկերության հիմնական գործունեությունը աղքատության հաղթահարման և փոքր ու միջին ձեռնարկությունների զարգացման նպատակով վարկերի տրամադրումն է:

Ընկերության հիմնական գրասենյակը գտնվում է Երևանում, թվով 4 մասնաճյուղերը և 3 ներկայացուցչությունները գտնվում են Երևանում և տարբեր շրջաններում:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, ք.Երևան, Կոմիտասի պողոտա 54:

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերության աշխատակիցների միջին թիվը կազմում էր 41 (2011թ.՝ 40):

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

Համաշխարհային տնտեսության աճի նվազման կանխատեսումներով պայմանավորված դեռևս առկա են անորոշություններ ՀՀ հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի առումով, ինչը կարող է հանգեցնել արտերկրից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչպես նաև հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների անկմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Շուկայական ավելի խիստ ճնշումը կարող է հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Ընկերության վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ,

քանի դեռ այս ամորտիզություններում ամկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Հետևաբար, Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ճշգրտվել դրանց հնարավոր ազդեցությամբ:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՍԿ):

3.2 Չափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են պատմական արժեքի սկզբունքի հիման վրա, բացառությամբ ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, որոնք հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով: Ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Ընկերության գործառնական արժույթը այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Ընկերությունը: Ընկերության գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Ընկերության հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն ընդունել է իր գործունեության համար համապատասխան և 2012թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանի համար կիրառելի նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի («ՀՀՄՍԽ») և ՀՀՄՍԽ-ի Հաշվետվությունների Մեկնաբանման Հանձնաժողովի («ՀՄՀ») կողմից: Ընթացիկ տարում ուժի մեջ մտած ստանդարտները և մեկնաբանությունները ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3.5 Ընկերության կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Ընկերությունը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Ընկերության կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում: Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների համար կիրառելի նոր ստանդարտների փոփոխություններն ու մեկնաբանությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է ստորև: Թողարկվել են նաև այլ նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք ըստ կանխատեսման էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և գոյություն ունեցող ստանդարտների մեկնաբանություններ, որոնք դեռ ուժի մեջ չեն մտել

ՀՀՄՍ 32 (փոփոխություն) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

ՀՀՄՍ 32-ի փոփոխությունները ներառում են կիրառման ուղեցույց ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման համար ՀՀՄՍ 32-ի չափանիշների կիրառման ընթացքում անհամապատասխանությունների վերաբերյալ հետևյալ երկու բնագավառներում.

- «Տվյալ պահին ունի հաշվանցման իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք» դրույթի իմաստը՝ փոփոխությունները պարզաբանում են, որ հաշվանցման իրավունքը պետք է իրավաբանորեն ամրագրված լինի կազմակերպության բնականոն գործունեության ընթացքում, կազմակերպության և բոլոր մնացած կողմերի անվճարունակության և սնանկացման դեպքում, և այդ իրավունքը պետք է առկա լինի բոլոր կողմերի համար:
- Զանի որ գործնականում ՀՀՄՍ 32-ում առկա «միաժամանակյա մարման» մեկնաբանության գործնական կիրառման մեջ առկա էր բազմազանություն, ուստի ՀՀՄՍ-ն պարզաբանեց զուտ մարման սկզբունքը և ներառեց համախառն մարման համակարգի օրինակ՝ ՀՀՄՍ 32-ի զուտ մարման չափանիշին բավարարող բնութագրիչներով:

Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2014թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և ենթակա են հետընթաց կիրառման:

ՖՀՄՍ 7 (փոփոխություն) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Փոփոխությունը հավելում է ՖՀՄՍ 7-ի որակական և քանակական բացահայտումներ կապված ճանաչված ֆինանսական գործիքների զուտ և համախառն գումարների հետ, որոնք ա) հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի հաշվետվության մեջ, բ) ենթակա են կատարման հիմնական հաշվանցման պայմանավորվածության կամ նմանատիպ

համաձայնագրերի ներքո, եթե նույնիսկ հաշվանցված չեն ֆինանսական վիճակի հաշվետվության մեջ:

Փոփոխությունները կիրառելի են 2013թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և ենթական են հետընթաց կիրառման:

ՖՀՄՍ 9 Ֆինանսական գործիքներ

ՀՀՄՄ-ն նպատակ ունի փոխարինել ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը», ամբողջապես: Փոխարինող ստանդարտը (ՖՀՄՍ 9) թողարկվում է փուլերով: Մինչ այսօր, լույս են տեսել ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ճանաչման, դասակարգման, չափման և ապաճանաչման գլուխները: Արժեզրկման մեթոդաբանության և հեջավորման հաշվառման հետ կապված գլուխները դեռ մշակման փուլում են:

ՀՀՄՄ-ն թողարկել է ՖՀՄՍ 9-ի փոփոխություն, որով ՖՀՄՍ-ի կիրառման պարտադիր ժամկետը հետաձգվել է 2013թ-ի հունվարի 1-ից մինչև 2015թ.-ի հունվարի 1-ը: Սա նշանակում է, որ ՀՀՄՍ 39-ի փոխարինման ծրագրի բոլոր փուլերը այժմ կունենան միևնույն պարտադիր կիրառման ժամկետը: Փոփոխությունները նաև ազատում են համեմատական ֆինանսական հաշվետվությունների վերաներկայացման պահանջից ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման համար: Այս ազատումը նախկինում հասանելի էր միայն այն ընկերություններին, որոնք նախընտրում են կիրառել ՖՀՄՍ 9-ը մինչև 2012թ.: Այժմ կպահանջվեն նաև հավելյալ անցումային բացահայտումներ՝ ստանդարտի առաջին անգամ կիրառման ընկալմանն օժանդակելու համար:

Ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի այս նոր ստանդարտի ազդեցությունը ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 13 Իրական արժեքի չափումը

ՖՀՄՍ 13-ը չի ազդում նրա վրա, թե որ ակտիվները պետք է չափվեն իրական արժեքով, սակայն հատկեցնում է իրական արժեքի սահմանումը և տրամադրում է իրական արժեքի չափման վերաբերյալ ուղեցույց և ընդլայնված բացահայտումներ: Այն ուժի մեջ կմտնի 2013թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Այս ՖՀՄՍ-ն պետք է հետևողականորեն կիրառել և կարիք չկա ներկայացնել համեմատական տեղեկատվություն՝ տրամադրված նախքան այս ՖՀՄՍ-ի սկզբնական կիրառման ժամանակաշրջանների համար: Ընկերության ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի այս նոր ստանդարտի ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՍ 1 Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում

ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխությունները պահանջում են կազմակերպությանը այլ համապարփակ եկամուտներում ներկայացված տարրերը խմբավորել այնպիսի խմբերի, որոնք մնացած ՖՀՄՍ-ների համաձայն. ա) հետագայում չեն վերադասակարգվելու շահույթի կամ վնասի և բ) հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթի կամ վնասի, երբ առաջանան որոշակի պայմաններ: Այն ուժի մեջ կմտնի 2012թ. հուլիսի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

Տարեկան բարեփոխումներ 2009-2011թթ.

2009-2011թթ-ի բարեփոխումները ուժի մեջ կմտնեն 2013թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, թեև հնարավոր է նաև դրանց վաղ կիրառումը:

Ստորև ներկայացված է փոփոխությունների ուղղված հակիրճ նկարագրությունը:

ՀՀՄՍ 1 Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում

Փոփոխությունը տալիս է պարզաբանում համեմատական տեղեկատվության պահանջների վերաբերյալ, երբ կազմակերպությունը տրամադրում է ֆինանսական վիճակի մասին երրորդ հաշվետվությունը ելնելով ՀՀՄՍ 8-ի պահանջներից, կամ ըստ իր կամքի:

Հետևյալ խնդիրներն ուղղված են ֆինանսական վիճակի վերաբերյալ հաշվետվությանը

- Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության սկզբնական մնացորդների համար համեմատական տեղեկատվությունը պահանջվում է, երբ կազմակերպությունը փոխում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, կամ կատարում է հետընթաց վերահաշվարկներ կամ վերադասակարգումներ, համապատասխան ՀՀՄՍ 8-ի, և
- Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության սկզբնական մնացորդների համապատասխան ամսաթիվը հանդիսանում է նախորդ ժամանակաշրջանի սկիզբը: Այլևս չկա պահանջ Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության սկզբնական մնացորդներին վերաբերվող ծանոթագրությունները ներկայացնելու վերաբերյալ:

Փոփոխությունը նաև հատակեցնում է խնդիրներ նվազագույն պահանջներից դուրս համեմատական տեղեկատվության վերաբերյալ, մասնավորապես

- պարզաբանում է, թե արդյոք կազմակերպությունից պետք է պահանջել ներկայացնել ամբողջական ֆինանսական հաշվետվության փաթեթը, երբ այն տրամադրում է նվազագույն համեմատական տեղեկատվության պահանջներից դուրս ֆինանսական հաշվետվություններ (օրինակ՝ հավելյալ համեմատական տեղեկատվություն),
- բացատրում է, որ ֆինանսական հաշվետվության հավելյալ տեղեկատվությունը պարտադիր չէ ներկայացնել ամբողջական ֆինանսական հաշվետվության փաթեթի ձևով նվազագույն պահանջներից դուրս ժամանակաշրջանների համար: Ներկայացված յուրաքանչյուր հավելյալ տեղեկատվություն այնուամենայնիվ պետք է ներկայացվի ՖՀՄՍ-ների համաձայն և կազմակերպությունը պետք է ներկայացնի համեմատական տեղեկատվությունը կից ծանոթագրություններում:

ՀՀՄՍ 16 Հիմնական միջոցներ

Փոփոխությունն ուղղված է սպասարկող սարքավորումների դասակարգմանը: Այն պարզաբանում է, որ խոշոր պահեստամասերը, ռեզերվային սարքավորումները և սպասարկող սարքավորումները պետք է դասակարգվեն, որպես հիմնական միջոց, երբ դրանք համապատասխանում են հիմնական միջոց սահմանմանը ՀՀՄՍ 16-ի համաձայն, իսկ հակառակ դեպքում ճանաչվում են որպես պաշար:

ՀՀՄՍ 32 Ֆինանսական գործիքներ. Ներկայացում

Փոփոխությունը հստակեցնում է, որ սեփականատերերին կատարված բաշխումներին և կապիտալի գործարքի ծախսումներին վերաբերվող շահութահարկը պետք է հաշվառվի համաձայն ՀՀՄՍ 12-ի:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Ընկերությունից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները մույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ մանանտիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ մոտ հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Այլ ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

4.2 Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեքների իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեքների ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեքների հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահությամբ կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 դեկտեմբեր 2012	31 դեկտեմբեր 2011
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	403.58	385.77
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	532.24	498.72

4.3 Հարկում

Հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը մույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար,

կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բառառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքի մախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում վճարում է մաս այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

4.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից և բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.5 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունն օգտագործում է բանկերում տարբեր ժամանակաշրջանների համար բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերում տեղաբաշխված ավանդները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Ընկերության ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում:

4.6 Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով,

պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Ընկերության կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Ընկերության ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Ընկերության կողմից ուղղակիորեն պարտապահին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսային փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկումից պահուստների գումարները:

4.7 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվով Ընկերությունը իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորուստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառու կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, զուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Ընկերությունը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են պարտքային ռիսկի մնանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Ընկերությունը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, համաձայն գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Ընկերությանը, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Ընկերության ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում պարտքային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և մնացորդ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Ընկերության կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Ընկերությանը: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեզրկման ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեզրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեզրկման ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

4.8 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում *Ֆինանսական ակտիվներ*

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Ընկերությունը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների

զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է ընկերության շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ ընկերության կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրսգրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և մյուս պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով ընկերությունը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և մյուս պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.9 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն – Ընկերությունը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.10 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	20	5
Մեքենաներ և սարքավորումներ	1-5	20-100
Գույք և գրասենյակային միջոցներ	5	20
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Բանկ: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

4.11 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից և այլ ոչ նյութական ակտիվներից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 10 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.12 Փոխառություններ

Փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո փոխառությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես

պարտավորությունների ապահովման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.13 Կենսաթոշակներ

Ընկերությունում աշխատակիցների աշխատավարձի հիման վրա հաշվարկված որոշակի տոկոսը Հայաստանի Հանրապետության պետական կենսաթոշակային համակարգին փոխանցելուց բացի, այլ հատուկ կենսաթոշակային հիմնադրամ չի ձևավորվում: Նշված համակարգին հատկացումների հետ կապված ծախսերը արտացոլվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակաշրջանում, որին դրանք վերաբերվում են:

4.14 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.15 Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

4.16 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև.

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Ընկերությունը իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ փոխկապակցված կողմերի հետ: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Ընկերությունը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Վարկերի և այլ փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստներ

Ընկերությունը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Ընկերությունը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հմացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թուլությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 21 ծանոթագրությունը:

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2012	2011
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	442,228	409,693
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	9,729	7,273
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	110
Անհատապես արժեզրկված վարկեր	898	-
Այլ	59	-
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	452,914	417,076
Ֆինանսական հաստատություններից ստացված փոխառություններ	128,467	126,901
Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ	23,041	9,906
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	151,508	136,807

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2012	2011
Կոմիսիոն եկամուտ	-	82
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	-	82
Բանկային ծառայություններ	4,138	2,655
Այլ	100	211
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4,238	2,866

8 Այլ եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2012	2011
Տույժերից և տուգանքներից եկամուտ	6,855	3,126
Երաշխավորություններ	165	-
Այլ եկամուտներ	175	446
Ընդամենը այլ եկամուտ	7,195	3,572

9 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2012	2011
Աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	124,879	106,953
Սոցիալական ապահովագրության վճարներ	12,852	11,751
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	137,731	118,704

10 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2012	2011
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	13,192	12,473
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	10,742	7,563
Վարձակալության գծով ծախսեր	6,596	6,544
Գործուղման ծախսեր	1,554	1,188
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	7,166	9,128
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	6,245	5,753
Անվտանգության գծով ծախսեր	3,000	3,070
Վառելիքի ծախսեր	6,511	6,061
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	4,500	3,167
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ վնաս	7,834	7,088
Անդամավճարներ	1,234	1,230
Ներկայացուցչական ծախսեր	278	238
Գրասենյակային ծախսեր	3,237	3,176
Վճարված տուգանքներ	1,350	-
Այլ ծախսեր	6,659	7,694
Ընդամենը այլ ծախսեր	80,098	74,373

11 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2012	2011
Եկամտահարկ	23,200	18,375
Հետաձգված հարկ (փոխհատուցում)/ծախս	(7,238)	1,331
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	15,962	19,706

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20%: ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմում նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	2012	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2011	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	68,108		90,449	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	13,622	20	18,090	20
Չնվազեցվող ծախսեր	2,340	3	1,616	2
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	15,962	23	19,706	22

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	3,853	3,853
Ֆինանսական և շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններից փոխառություններ	-	3,293	3,293
Այլ պարտավորություններ	443	39	482
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	443	7,185	7,628
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(238)	(21)	(259)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	(130)	130	-
Այլ ակտիվներ	-	(36)	(36)
Այլ պարտավորություններ	-	(20)	(20)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(368)	53	(315)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	75	7,238	7,313

Հազար ՀՀ դրամ	2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	1,286	(1,286)	-
Այլ պարտավորություններ	120	323	443
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	1,406	(963)	443
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	(238)	(238)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	(130)	(130)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	(368)	(368)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	1,406	(1,331)	75

12 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամական միջոցներ	3,837	22,784
Բանկային հաշիվներ	15,992	14,647
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,829	37,431

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ուներ նուստրո հաշիվներ 4 բանկում (2011թ.՝ 3 բանկում), որոնց մնացորդները գերազանցում էին բանկերի հետ ընդհանուր նուստրո հաշիվների 10%-ը: 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների համախառն արժեքը կազմում էր 13,372 հազար դրամ (2011թ.՝ 10,974 հազար դրամ):

13 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2012	2011
Ժամկետային ավանդներ տեղական բանկերում	129,754	119,371
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	129,754	119,371

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ունի տեղաբաշխված միջոցներ 1 բանկում:

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 8.3% (2011թ.՝ 8%):

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 121,881 հազար դրամի տեղաբաշխված միջոցները գրավադրված են վարկի դիմաց (2011թ.՝ 119,371 հազար դրամ):

14 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր իրավաբանական անձանց	64,449	57,497
Վարկեր ֆիզիկական անձանց	2,189,220	1,877,692
	2,253,669	1,935,189
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գծով	(13,170)	(2,308)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	2,240,499	1,932,881

2012թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 21.7% ՀՀ դրամով վարկերի համար և 18.1% ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար (2011թ.՝ 19.6% ՀՀ դրամով վարկերի համար և 18.5% ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար):

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ թվով տասը վարկառուներին տրամադրված վարկերի գումարը կազմում է 82,471 հազար դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 3.6%-ը) (2011թ.՝ 75,090 հազար դրամ կամ 3.8%): Նշված վարկերի գծով արժեզրկումից պահուստները կազմում են 419 հազար դրամ (2011թ.՝ 751 հազար դրամ):

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ դասերի ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Գյուղատնտեսություն	1,081,199	776,011
Առևտուր	253,469	298,249
Սպառողական	724,085	713,026
Հիփոթեքային	69,023	88,431
Այլ	125,893	59,472
	2,253,669	1,935,189
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գծով	(13,170)	(2,308)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	2,240,499	1,932,881

Վարկերը հիմնականում տրամադրվում են ֆիզիկական անձանց:

Վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստի շարժն ըստ դասերի
հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Գյուղատնտեսություն	Առևտուր	Սպառողական	Հիփոթեքային	Այլ	2012
						Ընդամենը
2012թ. հունվարի 1 դրությամբ	925	353	854	105	71	2,308
Ժամանակաշրջանի ծախս	8,927	1,903	2,776	240	3,912	17,758
Դուրսգրում	(3,860)	(989)	(290)	-	(3,212)	(8,351)
Վերադարձ	138	-	300	-	1,017	1,455
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,130	1,267	3,640	345	1,788	13,170
Անհատական արժեզրկում	764	-	-	-	890	1,654
Խմբային արժեզրկում	5,366	1,267	3,640	345	898	11,516
	6,130	1,267	3,640	345	1,788	13,170
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	7,792	-	-	-	6,132	13,924

Հազար ՀՀ դրամ	Գյուղատնտեսություն	Առևտուր	Սպառողական	Հիփոթեքային	Այլ	2011
						Ընդամենը
2011թ. հունվարի 1 դրությամբ	1,160	87	1,368	174	491	3,280
Ժամանակաշրջանի ծախս/(հակադարձում)	(730)	333	(2,009)	(69)	(420)	(2,895)
Դուրսգրում	(799)	(749)	(18)	-	-	(1,566)
Վերադարձ	1,294	682	1,513	-	-	3,489
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	925	353	854	105	71	2,308
Անհատական արժեզրկում	-	-	-	-	-	-
Խմբային արժեզրկում	925	353	854	105	71	2,308
	925	353	854	105	71	2,308
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	-	-	-	-	-	-

Ինչպես նշված է 23 ծանոթագրությունում, 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի և փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Վարկային պորտֆելի ժամկետային վերլուծությունը բացահայտված է 24 ծանոթագրությունում: Վարկային պորտֆելին ներհատուկ վարկային, արժութային և

տոկոսային ռիսկը բացահայտված է 25 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը կապակցված ամձանց վերաբերյալ բացահայտված է 22 ծանոթագրությունում:

15 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

	Շենքեր	Համակարգ- չային տեխնիկա	Փոխադրա - միջոցներ	Գրասեն- յակային սարքավ- որումներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
ՍԿՁԲՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ						
2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	82,313	10,549	24,695	5,080	3,900	126,537
Ավելացում	-	2,076	2,784	782	165	5,807
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	82,313	12,625	27,479	5,862	4,065	132,344
Ավելացում	-	1,116	2,690	1,149	807	5,762
Դուրսգրում	-	(2,115)	-	(105)	-	(2,220)
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	82,313	11,626	30,169	6,906	4,872	135,886
ԿՈՒՏԱԿԱԾ ՄԱՇԱԾՈՒԹՅՈՒՆ						
2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	15,392	7,101	7,002	3,348	1,462	34,305
Հատկացումներ	4,116	1,511	5,378	1,043	424	12,472
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19,508	8,612	12,380	4,391	1,886	46,777
Հատկացումներ	4,127	1,690	6,091	844	440	13,192
Դուրսգրում	-	(2,115)	-	(105)	-	(2,220)
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	23,635	8,187	18,471	5,130	2,326	57,749
ՀԱՇՎԵԿՇՈԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔ						
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	58,678	3,439	11,698	1,776	2,546	78,137
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	62,805	4,013	15,099	1,471	2,179	85,567
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	66,921	3,448	17,693	1,732	2,438	92,232

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված են 10,042 հազար դրամ գումարի ամբողջությամբ մաշված և ամորտիզացված ակտիվներ (2011թ.՝ 7,027 հազար դրամ):

16 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Ստացվելիք գումարներ	664	1,676
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	664	1,676
Այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորներ	1,152	1,231
Բռնագանձված գրավ	6,149	2,291
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	4,842	5,791
Արժեզրկման պահուստ	-	(176)
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	12,143	9,137
Ընդամենը այլ ակտիվներ	12,807	10,813

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
01 հունվար 2011	304
Տարվա ծախս	426
Դուրսգրում	(554)
31 դեկտեմբեր 2011	176
Հակադարձում	(176)
31 դեկտեմբեր 2012	-

17 Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Փոխառություններ միջազգային կազմակերպություններից	930,802	783,084
Փոխառություններ տեղական կազմակերպություններից	123,017	62,946
Ընդամենը փոխառություններ	1,053,819	846,030

2012թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ուներ փոխառություններ ստացված 4 ֆինանսական կազմակերպություններից (2011թ.՝ 4 ֆինանսական կազմակերպություններից) որոնց մնացորդները անհատապես գերազանցում էին ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված ընդհանուր փոխառությունների 10%-ը: 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների համախառն արժեքը կազմել է 871,386 հազար դրամ (2011թ.՝ 783,084 հազար դրամ):

2012թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 14.9% ՀՀ դրամով փոխառությունների համար և 9.5% ԱՄՆ դոլարով փոխառությունների համար (2011թ.՝ 15.7% ՀՀ դրամով փոխառությունների համար և 9.9% ԱՄՆ դոլարով փոխառությունների համար):

18 Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մայր ընկերությունից ստացված փոխառություններ	3,300	165,518
Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ	690,857	657,634
Ընդամենը փոխառություններ	694,157	823,152

2012թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Մայր ընկերությունից ստացված ստորադաս փոխառությունը փոխանցվել է Ընկերության բաժնետիրական կապիտալ համաձայն ընդհանուր ժողովի որոշման:

2012թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխառությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 7.9% ՀՀ դրամով փոխառությունների համար և 2.9% ԱՄՆ

դրվարով փոխառությունների համար (2011թ.՝ 6.4% ՀՀ դրամով փոխառությունների համար
և 2.9% ԱՄՆ դրվարով փոխառությունների համար):

Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններից ստացված փոխառությունների կազմում
ընդգրկված է «Կիվա Միկրոֆանդս»-ից ստացված 186,458 հազար դրամի անտոկոս
փոխառություններ (2011թ.՝ 191,661 հազար դրամ): Փոխառությունները տրամադրվել են
Ընկերությանը՝ Հայաստանի Հանրապետությունում աղքատության հաղթահարման
նպատակներով տրամադրվող միկրովարկերի ֆինանսավորման նպատակով:
Փոխառությունների ամորտիզացված արժեքը հաշվարկելն անհնարին է, քանի որ դրանք
ստացվում են պարբերաբար և չունեն հստակ մարման գրաֆիկ:

19 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վճարվելիք գումարներ	2,893	3,240
<i>Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ</i>	<i>2,893</i>	<i>3,240</i>
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	6,291	115
Զօգտագործված արձակուրդների պահուստ	2,410	-
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	11,594	3,355

20 Սեփական կապիտալ

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և վճարված
կանոնադրական կապիտալը կազմում էր 560,000 հազար դրամ (2011թ.՝ 395,471 հազար
դրամ): Համաձայն Ընկերության կանոնադրության բաժնետիրական կապիտալը
կազմված է թվով 1 սովորական բաժնետոմսից՝ որի անվանական արժեքը 560,000 հազար
դրամ է:

Համաձայն Վարչության ընդհանուր ժողովի որոշման բաժնետիրական կապիտալը
համալրվել է «Հորիզոն» հիմնադրամի ստորադաս փոխառությունով:

2011 և 2012թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ միակ բաժնետերը «Հորիզոն» հիմնադրամն է:

Ընկերության կանոնադրական կապիտալի համալրումն իրականացվել է բաժնետիրոջ
կողմից ՀՀ դրամով և նրանք իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժին և բաշխել կապիտալը
ՀՀ դրամով:

21 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը կարգավորող օրենսդրական
դաշտը աչքի է ընկնում հաճախակի կատարվող փոփոխություններով և լրացումներով:
Վերջիններս երբեմն հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ:
Շատ դեպքերում, այս կամ այն հարցում տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ
ունեն տարբեր մեկնաբանություններ:

Հաճախ հարկային մարմինները ներկայացնում են պահանջներ այնպիսի գործարքների
կամ հաշվառման մեթոդների նկատմամբ, որոնց նկատմամբ նախկինում դիտողություններ

չեն եղել: Դրա հետևանքով կարող են առաջանալ լրացուցիչ տույժեր և տուգանքներ:
 Հարկային ստուգումները կարող են ընդգրկել հաշվետու տարվան անմիջապես նախորդող
 3 տարի ժամանակաշրջան, սակայն որոշ պայմաններում ստուգումները կարող են
 ընդգրկել ավելի վաղ ժամանակաշրջաններ:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Ընկերությունն իր գործունեությունը ծավալում է
 օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ
 կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Ընկերությանը ներկայացվող դատական հայցերի առումով Ընկերության
 ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող
 պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական
 վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Վարկային պարտավորություններ

Իր գործունեության ընթացքում Ընկերությունը տրամադրում է իր հաճախորդներին
 հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական
 գործիքները, որոնք ունեն վարկային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլում
 հաշվեկշռում:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն
 են.

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Տրամադրված երաշխիքներ	10,090	-
Ընդամենը վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	10,090	-

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով – կազմակերպությունը որպես վարձակալող

Ընկերությունն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային
 վարձակալության պայմանագրեր իր գրասենյակային սարքավորումների համար:

Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա
 ընդհանուր նվազագույն վարձակալական վճարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2012	2011
Մինչև 1 տարի	6,509	6,504
1-5 տարի	20,120	24,336
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	26,629	30,840

Կապիտալ բնույթի պարտավորություններ

Ընկերությունը չունի կապիտալ բնույթի պարտավորություններ:

22 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՍՄ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Ընկերության կապակցված կողմերն են՝ նրա մասնակիցները, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Ընկերության վերջնական վերահսկող է հանդիսանում «Հորիզոն» հիմնադրամը:

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, փոխառություններ և այլն:

Գործարքների ծավալները, անվանական մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Բաժնետերեր և փոխկապացված անձինք	Ղեկավար անձնակազմը և փոխկապացված անձինք	Բաժնետերեր և փոխկապացված անձինք	Ղեկավար անձնակազմը և փոխկապացված անձինք
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ				
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ	-	878	-	553
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	-	44	-	131
Փոխառություններ				
Փոխառություններ 31 դեկտեմբերի դրությամբ	3,300	-	165,518	-
Տոկոսային ծախսեր փոխառությունների գծով	12,055	-	12,979	-

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2012	2011
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	28,637	23,461
Հատկացումներ կենսաթոշակային հիմնադրամին	2,425	2,006
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	31,062	25,467

23 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք
Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,829	19,829	37,431	37,431
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	129,754	129,754	119,371	119,371
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	2,240,499	2,240,499	1,932,881	1,932,881
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	664	664	1,676	1,676
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ	1,053,819	1,053,819	846,030	846,030
Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ	694,157	694,157	823,152	823,152
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,893	2,893	3,240	3,240

*Պահանջներ և պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների
նկատմամբ*

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար,
հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս
ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից
ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը
սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է
տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք
հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

Փոփոխվող դրույքաչափերով գործիքների իրական արժեքը մոտ է իրենց հաշվեկշռային
արժեքին: Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված
տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի
հաշվարկից, որոնք զեղչվում են մյուս պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող
գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Իրական արժեքը մոտ է հաշվեկշռային
արժեքին, քանի որ մեր գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներն արտացոլում են
մախկինում ստացված գործիքների տոկոսադրույքները:

*Ֆինանսական և շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններից ստացված
փոխառություններ*

Ֆիքսված և չգնանշվող տոկոսադրույքներով ավանդների և փոխառությունների
գնահատված իրական արժեքը սահմանվում է, ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական
հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են մյուսառիկ մարման ժամկետ ունեցող մեր
պարտքային գործիքների տոկոսադրույքներով: Իրական արժեքը մոտ է հաշվեկշռային
արժեքին, քանի որ մեր գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներն արտացոլում են
մախկինում ստացված գործիքների տոկոսադրույքները:

24 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ակտիվները և պարտավորություններն ըստ
սպասվելիք մարման ժամկետների: Ընկերության չզեղչված պայմանագրային
պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն
25.3-ում:

Հազար ՀՀ դրամ

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,829	-	-	19,829	-	-	-	19,829
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	68,663	-	68,663	61,091	-	61,091	129,754
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	140,635	213,869	846,880	1,201,384	1,039,115	-	1,039,115	2,240,499
Այլ ակտիվներ	-	-	664	664	-	-	-	664
	160,464	282,532	847,544	1,290,540	1,100,206	-	1,100,206	2,390,746
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ	191,458	55,200	480,700	727,358	326,461	-	326,461	1,053,819
Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ	4,124	54,089	199,790	258,003	436,154	-	436,154	694,157
Այլ պարտավորություններ	2,893	-	-	2,893	-	-	-	2,893
	198,475	109,289	680,490	988,254	762,615	-	762,615	1,750,869
Զուտ դիրք	(38,011)	173,243	167,054	302,286	337,591	-	337,591	639,877
Կուտակված ճեղքվածք	(38,011)	135,232	302,286		639,877			

Հազար ՀՀ դրամ

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	37,431			37,431			-	37,431
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		59,686		59,686	59,685		59,685	119,371
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	84,037	212,598	752,074	1,048,709	880,533	3,639	884,172	1,932,881
Այլ ակտիվներ			1,676	1,676			-	1,676
	121,468	272,284	753,750	1,147,502	940,218	3,639	943,857	2,091,359
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ	446	26,809	401,478	428,733	417,297		417,297	846,030
Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ	23,094	22,401	336,448	381,943	195,069	246,140	441,209	823,152
Այլ պարտավորություններ	1,084	2,271		3,355				3,355
	24,624	51,481	737,926	814,031	612,366	246,140	858,506	1,672,537
Զուտ դիրք	96,844	220,803	15,824	333,471	327,852	(242,501)	85,351	418,822
Կուտակված ճեղքվածք	96,844	317,647	333,471		661,323	418,822		

25 Ռիսկի կառավարում

Ընկերության գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանությունը և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ռիսկերը գործունեության անխուսափելի հետևանքն են: Այդուհանդերձ, Ընկերության նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Ընկերության ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները:

Ընկերության ռիսկի կառավարման քաղաքականության նպատակն է ախտորոշել և վերլուծել ռիսկերը, սահմանել ռիսկի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողություն, և արժանահավատ և նորացված տեղեկատվական համակարգերի միջոցով վերահսկել ռիսկերը և սահմանաչափերի պահպանումը: Ընկերությունը պարբերաբար վերանայում է ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը՝ շուկայում փոփոխություններն արտացոլելու և լավագույն փորձին հետևելու համար:

Ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է Ընկերության Ղեկավարության կողմից համաձայն խորհրդի կողմից հաստատած կանոնակարգերի: Ղեկավարությունը բացահայտում, գնահատում և միջոցներ է ձեռնարկում զսպելու ֆինանսական ռիսկերը:

Ընկերության Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Գործադիր տնօրենը պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված համապատասխան սահմաններում Ընկերության գործունեությունն ապահովելու համար:

Կարևորագույն ռիսկերն են պարտքային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, շուկայական ռիսկը և այլ գործառնական ռիսկերը: Շուկայական ռիսկը ներառում է փոխարժեքների, տոկոսադրույքների և այլ գնային ռիսկերը:

25.1 Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառում կամ պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պարտավորությունները Ընկերության նկատմամբ: Ընկերությունը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր պարտքային ռիսկը (թե՛ հաշվեկշռային և թե՛ արտահաշվեկշռային) կառավարելու համար, ներառյալ պորտֆելի կենտրոնացվածության սահմանափակմանը վերաբերող ցուցումները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը, որն ակտիվորեն վերահսկում է Ընկերության պարտքային ռիսկը: Ընկերության վարկային քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Ընկերության ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցներ:

25.1.1 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

2012թ. և 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության պարտքային ռիսկերն
ամբողջությամբ կենտրոնացված են ՀՀ-ում:

Գործունեության ոլորտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության՝
պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված
ըստ գործունեության ոլորտների.

	Ֆինանսական կազմակեր- պություններ	Հիպոթե- քային	Առևտուր	Սպառո- ղական	Սպասարկ ման	Այլ	Ընդամենը
Հազար ՀՀ դրամ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,829	-	-	-	-	-	19,829
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	129,754	-	-	-	-	-	129,754
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	1,075,069	252,202	720,445	68,678	124,105	2,240,499
Այլ ակտիվներ	-	-	-	664	-	-	664
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	149,583	1,075,069	252,202	721,109	68,678	124,105	2,390,746
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	156,802	775,086	297,896	713,848	88,326	59,401	2,091,359

25.1.2 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Ընկերությունը կարգավորում է պարտքային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ
փոխառուների խմբի գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է
վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Մեկ վարկառուի գծով
պարտքային ռիսկի զսպելու մպատակով սահմանվում են վարկի տրամադրման
առավելագույն սահմանաչափեր:

Պարտքային ռիսկը մաս կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝
մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և
անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Ընկերությունը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ պարտքային ռիսկը զսպելու համար:
Համընդհանուր գործելակերպ է համդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է
համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Ընկերությունը
կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի

զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխատվությունների համար ապահովության հիմնական տեսակներն են.

- Հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- Ֆիզիկական անձանց շարժական գույք
- Երաշխավորություններ

Վարկեր և փոխատվություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով:

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	2012	2011
Անշարժ գույք	983,972	758,316
Այլ գրավ	1,189,222	1,119,080
Երաշխիքներ	64,813	43,515
Առանց գրավ	15,662	14,278
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	2,253,669	1,935,189

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

25.1.3 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Ընկերությունը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Ընկերությունը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխատվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարումնականության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ կրեդիտ քարտերը, հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխառությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Չարժեզրկված վարկեր և փոխառություններ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց վարկերի որակը՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ		
Գյուղատնտեսություն	0.5%	0.12%
Առևտուր	0.5%	0.12%
Սպառողական	0.5%	0.12%
Հիպոթեքային	0.5%	0.12%
Այլ	0.9%	0.12%

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը և փոխառությունները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասն արժեզրկված չեն:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է հետևյալ աղյուսակում.

Հազար ՀՀ դրամ	2012				
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ					
Առևտուր	2,609	-	-	-	2,609
Սպառողական	811	-	-	874	1,685
Այլ	2,436	-	-	-	2,436
Ընդամենը	5,856	-	-	874	6,730

Հազար ՀՀ դրամ	2011				
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ					
Գյուղատնտեսություն	-	-	309	-	309
Սպառողական	61	-	547	-	608
Ընդամենը	61	-	856	-	917

25.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Ընկերությունը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել առևտրային պորտֆել (2011՝ նույնպես): Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգալունության վերլուծությունների օգնությամբ: Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Ընկերությունը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

25.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույթի ռիսկ

Տոկոսադրույթի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Ընկերության ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել տատանվող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքներ:

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատում մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգալուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	2012		2011	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
Արտարժույթ				
ԱՄՆ դոլար	+10%	(54,600)	+10%	(15,315)
ԱՄՆ դոլար	-10%	54,600	-10%	15,315

Ընկերության արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	18,165	1,664	19,829
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	129,754	129,754
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	1,423,721	816,778	2,240,499
Այլ ակտիվներ	664	-	664
	1,442,550	948,196	2,390,746
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ	270,212	783,607	1,053,819
Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ	481,039	213,118	694,157
Այլ պարտավորություններ	2,893	-	2,893
	754,144	996,725	1,750,869
Զուտ դիրք 2012 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	688,406	(48,529)	639,877
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2012 թ. դեկտեմբերի 31- ին	-	10,090	10,090
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	1,380,907	710,452	2,091,359
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	808,817	863,605	1,672,422
	572,090	(153,153)	418,937
Զուտ դիրք 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները:

25.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ մորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Ընկերությունը կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով, սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները:

Ընկերության իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը:

Ստորև ներկայացվում է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվետու ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես ծանոթագրություն 24-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես:

Հազար ՀՀ դրամ

2012

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	196,858	68,627	720,150	595,497	-	1,581,132
Փոխառություններ	3,631	138,022	200,939	509,657	-	852,249
Այլ պարտավորություններ	2,893	-	-	-	-	2,893
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	203,382	206,649	921,089	1,105,154	-	2,436,274
Հետհաշվեկշռային պարտավորություններ	-	-	-	10,090	-	10,090

Հազար ՀՀ դրամ

2011

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ	1,107	77,374	464,057	536,488	-	1,079,026
Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ	29,100	27,000	340,002	254,000	246,140	896,242
Այլ պարտավորություններ	3,355	-	-	-	-	3,355
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	33,562	104,374	804,059	790,488	246,140	1,978,623

25.4 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Ընկերության ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Ընկերության նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է խորհուրդը, գործադիր մարմինը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշների մշակում և կիրառում:

26 Կապիտալի համարժեքություն

2012թ. հունվարի 1-ից սկսած ՀՀ կենտրոնական բանկը սահմանել է նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափ՝ 300,000 հազար դրամ գումարով:

Ընկերությունը պահպանում է կառավարվող կապիտալի կառուցվածք՝ գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար:

Ընկերության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Ընկերության կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Ընկերությունը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և մասնակիցների շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերությունը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ պահանջները:

Grant Thornton

www.grantthornton.am